

Zenével a megértésért

Szerző Administrator
2009. február 21.
Utolsó frissítés 2009. február 21.

Február 13-án, pénteken Szájer József, az Európai Parlament képviselője Szvorák Katalint jelölte a "Jó szomszédság és megértés" díjra.

Göncz Kinga, a Magyar Köztársaság és Ján Kubiš, a Szlovák Köztársaság külügyminisztere 2008. december 15-én aláírta a „Jó szomszédság és megértés” díjának alapításáról szóló egyezményt.

A közös díj célja azon magyar, illetve szlovák nemzetiségű személyek, polgári társaságok, vagy a közélet, az oktatási, a kulturális és vallási élet, a tudomány, a tömegtájékoztatás szervezeteinek, közösségeinek, társadalmi szerveződéseinek nyilvános elismerése, akik, illetve amelyek kiemelkedő módon járultak hozzá a magyar-szlovák kapcsolatok fejlesztéséhez, és erősítették a kölcsönös megértést a két nemzet között.

Szájer József, az Európai Parlament képviselője, ezúton jelöli Szvorák Katalin művésznőt a "Jó szomszédság és megértés" díjra.

Felsorolni és számba venni is nehéz mindazt, ami Szvorák Katalint a „Jó szomszédság és megértés” díjra érdemessé teszi. A többszörösen díjazott, életútja során mindkét országot hazájának tekintő művésznő, mind szakmai munkásságával, mind életútjával, valamint személyiségével az elmúlt évtizedekben a szlovák-magyar békés együttélés ikonjává nőtte ki magát.

Szvorák Katalin már 1985-ben, valamint 1986-ban lemezbemutatót tartott a Dalvándorlás lemezéből számos szlovák-magyar népdalparhuzamot is megszólaltatva. Ezt számos koncert, előadás követte az évtizedek során, többek között a Duna TV Bartók műsora, 2006-ban a budapesti szlovák, cseh, lengyel kulturális képviseletek karácsonya a Mátyás templomban, 2007-ben a Visegrádi Négyek koncertje a budapesti Millenárison, ahol négy nyelven énekelt és négy ország zenészei, összesen tizenhatan kísérték. A 2008-as év során Szvorák Katalinnak köszönhetően szlovák egyházi énekek csendültek fel számos magyarországi szlovákok által is lakott településen, többek között Pilisszentkereszten, Pilisszentlászlón, Pilisszántón, Sósikúton, de énekelt a szlovák-magyar imánapon Mátraverebély-Szentkúton is. Szlovákiában szlovák-magyar dudánóta párhuzamokat szólaltatott meg az uniós csatlakozás örömeire a parlamenti képviselőknek a pozsonyi várban, továbbá szlovák-magyar népzenei adást adott elő a honnani Kisebbségi Fesztiválon 2006-ban, valamint Rákóczi hazahozatalának évfordulóján kuruckori szlovák énekeket is megszólaltatott Kassán, de Bartók szlovák gyűjtéséből is énekelt a 2008-as évben a Pozsonyi Magyar Casinóban és a budapesti, majd pozsonyi Lesznai Anna kiállítás megnyitóján.

Közös dallamú népdalain keresztül a megbékélést, a szlovák-magyar együttlélegzés eszméjét számos országban, külföldi fesztiválon szorgalmazta: Dél-Franciaországban több alkalommal, a Bayerische Rundfunkban, az Oszták ORF adásában, a bécsi Zeneakadémián, Batthány László köpcsényi (Kopany) kastélyában, egy brazil koncerten, amerikai egyetemeken, 1997-ben, egy oslói rádióban és egy norvég Európa népeit bemutató CD-n is Ő az, aki Szlovákiát lipthói népdalokkal képviseli. Nyolcrészes lemezsorozatot készített a Hungarotonnal, melyen Közép-Európa közös dallamkincséből válogat. A népdalokat eredeti nyelven szólaltatta meg, természetesen szlovákul is. A karácsonyi ünnepkör közös dallamkincséből rövidfilm is készült, melyet a Duna Televízió sugárzott. Évek óta nagy lelkesedéssel tervezi Bar szlovák gyűjtésének albumon való megjelenítését, melyet a többnyelvű sorozatán is játszó Ponitran együttessel közösen szeretne megvalósítani.

Az énekesnő tíz nyelven énekel, ami nemcsak szimbolikus jelentőségű, de az művésznő stílusismeretét, szerteágazó felkészültségét is bizonyítja. Lemezei csodálatos ötvözei a különböző kultúrák gyöngyszemeinek. Dalai harmóniát sugároznak, és nem hagynak kétséget a hallgatókban afelől, hogy a különbségeknek nemcsak, hogy helye van, hanem az eltérő kultúrák egymás mellett élése mindannyiunkat gazdagít, a sokszínűség pedig erény, hiszen, ha tanulunk a másiktól, azáltal csak többek leszünk.

Ez az a szemlélet, úgy vélem, amire magyaroknak és szlovákoknak egyaránt ma szüksége van, itthon és Szlovákiában.

MÉLTATÁSOK

A Télkergető tágabb hazánk népeinek zenéjéből merít, szinte azt mondhatnám, magába öleli annak közel valamennyi népét, amelynek sorsa egy évezred vérzivataros történelme során közös volt és folyamatosan hatott egymásra. Aki ezt a közös hangot megszólaltatja, Szvorák Katalin, a magyar és a vele együtt élő minden nép zenéjének leghivatottabb

művészi tolmácsa.

Amit hallanak, tekintsék ezer év zenéje csokrának, szeressék együtt és külön-külön minden ékes virágszálát. S fogadják Szvorák Katalintól, aki a csokrot szedte és átnyújtja Önöknek ajándéku, illő szeretettel...
Göncz Árpád

A közép-európai lakodalmi zenék világa csak tovább erősíti bennem azt az érzést, melyet Illyés Gyula úgy fogalmazott meg, hogy e térség népeinek „egy a tűzhelyük”...
Mádl Ferenc

Ady, Jászi, Bartók szellemében tudatosan és büszkén ismerjük és mutassuk fel népeink közös vonásait és kultúrkincseit. Szvorák Katalin a lehető legmeggyőzőbb s egyben a leggyönyörűbb módját választotta ennek....
Litván György

A Monarchia szárnyai alatt ott kell értenünk a bécsi Mulatschag Gruppe-t, mely mókás nevével ellentétben szín osztrákokból áll, aztán a nyitrai szlovákok által alkotott Ponitran-t, valamint ukrán és magyar közreműködőket, kicsiket és nagyokat egyaránt: legalább még harminc-negyven főt. Így elevenednek meg a magyar dalok mellett a sváb, sokác, tót, rác és örmény énekek, s búcsúztatják az idén igazán kitartó telet Szvorák Kati különlegesen egyedi, szép hangján....

2003.06.27. , Komlós József Hírös. Index

Dalai harmóniát sugároznak, nem hagynak kétséget a hallgatókban afelől, hogy a másságnak helye van, és az eltérő kultúrák egymás mellett élése gazdagít mindannyiunkat - írja a CD-füzetkében, ajánlóként Habsburg György. A dupla korong központi témája a lakodalom, hamisítatlan közép-európai megközelítéssel.....

B.Sz.: Úrpresszószonok

Népszabadság, TV melléklet, Szvorák Kati: Stafírun. 2003. febr.

Egyik albuma sem véletlenszerű munka, mindegyik átgondolt kiértelt munka. A tágabb haza énekese a Monarchiával készített sorozatával pedig tanúbizonyságot tesz az európaiságról. Az énekesnő a legrejtettebb kincsekre is felfigyel, hogy átadhassa nekünk. Hogy gazdagodjunk és elgondolkozzunk.....
Borzák Tibor: Békét hoznak a Kárpát-medencében vándorló dallamok

Régióink igen gazdag zenei hagyományából született unikális dupla CD a feledhetetlen zenei élmény mellett - hozzásegít ahhoz, hogy ha nem is értünk gyakran szót szomszédainkkal, legalább megértsük egymás érzelmeit.....
Szabó Gergely: Szvorák Kati és a Monarchia: Stafírun, Blikk, 2003. febr.

A saját népdalaink, népzeneink szeretete azért is olyan fontos, mert így megértjük a másik nép ragaszkodását a saját kultúrájához. Szvorák Kati dupla albuma szép üzenet mindannyiunkhoz.....
Közép-európai stafírun, Nők Lapja, 2003. jan.8.

....Hallgassuk szeretettel, mint amilyen örömmel muzsikáltunk együtt mi is - a Monarchia zenekar tagjaiként - barátainkkal. Békével, békességgel hívunk mindenkit e közös dalokkal megterített karácsonyi asztalhoz.....

Dr.Rudolf Pietsch
Institut für Volksmusikforschung
Universität für Musik
und darstellende Kunst - Wien

Dr. Bernard Garaj
Univerzita Konstantina Filozofa - Nitra
Ústav hudobnej vedy - Bratislava.

Anyone who remembers the impact of Marta Sebestyen and Muzsikás's early visits here will want to check out their fellow Hungarian Kati Szvorak and her group, the Water Carriers, in this midnight splash through the Danube's folklore. Although broadly similar to Muzsikás, this quartet's music is slightly more rustic and rougher hewn as Szvorak's schooled but earthy voice dovetails with fiddles, a gutty-sounding cousin of the loud, and a throat singing herdsman of the reed family, whose charges include that goat/bagpipe hybrid, the duda, in celebration of spring, love and the musical properties of the jew's harp. Authentic, affecting and cheery folk music from a quartet which proves that music and humour know few language barriers.

Rob Adams -The Herald

Szvorak's schooled but earthy voice dovetails with fiddles, a gutty-sounding of the loud, and a throat singing herdsman of the reed family, whose charges include that goad/bagpipe hybrid the duda, in celebration of spring, love and the musical properties of the jew's harp. Authentic, affecting and cheery folk music from a quartet which proves that music and humour know few language barriers...

The Herald

Kati Szvorák has devoted herself to the preservation of traditional ways of life that form "bedrock" of Eastern European societies. Her performance is enhanced by the Hungarian folksongs she has gathered in Romania, Slovakia, and Hungary from the villagers who still remember them. This diverse music embraces many topics and moods...

Folk Fire

Kati Szvorák possesses the extraordinary talent of a remarkable musician whose repertoire embodies several histories of cultural change and multicultural interaction in Eastern Europe. She is at once a musician's musician and a scholar's musician, but most remarkable of all, she communicates the message behind her music with a gentleness and strength that resonates audiences of all kinds... Her songs build bridges, between the past and present, and between different ethnic folk music...

Philip V. Bohlman Professor of Music- Chicago